

TÜSİAD

YÖNETİM KURULU BAŞKANI

ÜMİT BOYNER'İN

“EAF AVRUPA BORÇ KRİZİ”

PANELİ

AÇILIŞ KONUŞMASI

19 Kasım 2012

Martı Oteli, İstanbul

TÜSİAD AVRUPA İŞ DÜNYASI KONFEDERASYONU (BUSINESSEUROPE) ÜYESİDİR

İstanbul: Meşrutiyet Cad. No: 46 Tepebaşı 34420 İstanbul –Türkiye

Ankara: İnan Cad. No:39/4 Gaziosmanpaşa 06700 Ankara- Türkiye

Brüksel: 13. Avenue des Gaulois, 1040 Brussels-Belgium

Washington D.C.: 1250 24th Street, N.W., Suite Nr. 300, Washington D.C.20037-USA

Berlin: Märkisches Ufer, 28 Berlin 10179 Germany

Paris: 33, Rue de Galilée 75116 Paris France

Tel: +90 (212) 249 19 29

Tel: +90 (312) 468 10 11

Tel: +32 (2) 736 40 47

Tel: +1(202) 776 77 70

Tel: +49 (30) 288 786 300

Tel: +33 (1) 44 43 55 35

Faks: +90 212 249 13 50

Faks: +90 (312) 428 86 76

Faks: +32 (2) 736 3993

Faks: +1 (202) 776 77 71

Faks: +49(30) 288 786 399

Faks: +33 (1) 44 43 55 46

e-mail: tusiad@tusiad.org

e-mail: ankoffice@tusiad.org

e-mail: bxloffice@tusiad.org

e-mail: usoffice@tusiad.us

e-mail: berlinoffice@tusiad.org

e-mail: parisoffice@tusiad.org

www.tusiad.org

Değerli Konuklar,

TÜSİAD Yönetim Kurulu adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün burada, sadece dünya genelini etkilemesi nedeniyle dolaylı yönlerden değil, ülkemizin yakın tarihsel, sosyal, politik ve ekonomik ilişkileri nedeniyle doğrudan yönlerden de Türkiye'yi ilgilendiren önemli bir konuyu ele alıyor olmamız TÜSİAD için büyük değere sahip. Bu açıdan, bu önemli konuda böylesi derinlikli bir toplantı düzenlemeleri nedeniyle Koç Üniversitesi-TÜSİAD Ekonomik Araştırmalar Forumu'na ve bugün burada bizlerle olarak, bize görüş ve düşüncelerini dinleme fırsatı sunan değerli panelistlere teşekkürlerimi ifade etmek istiyorum.

Değerli Konuklar,

Biraz önce de ifade ettiğim gibi, son ekonomik krizden bağımsız olarak TÜSİAD'ın Avrupa Birliği'ne ve Birliği ilgilendiren tüm konulara yakın ilgisi ve verdiği önem sanırım hemen herkesin malumudur. Yine bilinmektedir ki, AB uyum ve üyelik süreci TÜSİAD açısından, ekonomik, siyasi ve demokratik anlamda, yeni bir yönetim, anlayış ve sistem inşası ve Türkiye'nin orta gelir-orta demokrasi tuzagından kurtarılarak yüksek standartlara taşınması demektir.

Bu temel anlayış çerçevesinde, bugüne kadar ülkemiz iş dünyasının sivil temsilcisi bir kuruluş olarak AB uyumu ve üyeliği sürecine tüm kapasitemizle destek olmaya gayret ettik ve etmeye devam ediyoruz. Bugüne kadar, bir yandan kurumsal yapıımızı ve çalışmalarımızı AB süreci çerçevesinde geliştirirken, diğer yandan da AB ve AB ülkeleriyle yenilikçi ve geniş kesimlere yayılan entelektüel platformlar oluşturma çabası içine girdik. Bu platformların en önemlilerinden birisi olarak Türkiye-Fransa işbirliğinde kurulan Institut du Bosphore, üç yıllık kısa geçmişine rağmen bu alanda önemli bir boşluğu doldurmayı başardı ve Türkiye-Fransa ve AB bağlantılı konuların her yönüyle ele alındığı, Türkiye'ye yönelik algıların yapıcı bir yaklaşım ile dile getirildiği bir ortam sağladı.

Dolayısıyla, TÜSİAD için Avrupa Birliği'nin önemi, bugün burada bu konuyu tartışmaktan duyduğum memnuniyeti çok büyük ölçüde açıklamakta.

Ancak, şüphesiz AB borç krizi konusunu konuşmanın, başka açılardan da değeri var.

Öncelikle, AB borç krizinin dünya geneline yansımaları, G20 üyesi olan büyük bir ekonomi olarak bizleri yakından ilgilendiriyor. Türkiye'nin küresel ekonomiyle her geçen gün artan bütünleşme süreci ise konuyu daha da üst boyutlara taşıyor.

Kuşku yok ki, AB borç krizinin ülkemize yansımaları sadece dünya üzerinden dolaylı etkilerle sınırlı değil. Türkiye, Avrupa Birliği ile ilişkileri açısından, neredeyse bir AB üyesi ülke kadar derin ekonomik etkileşim kanallarına sahip. Özellikle, 2010 sonrası cari açık sorununa karşı

ortaya koyduğumuz talebin dengelenmesi çabaları, bu kanalların bazılarını daha da öne çıkarmakta.

Bu anlamda, dış ticaret kanalı, AB borç krizini Türkiye ile doğrudan ilişkilendirmekte. Halen, Türkiye'nin bir numaralı ticaret ortağı olan AB'nin Türkiye ihracatı içindeki payı son yıllarda bir gerileme süreci içerisinde ve Türkiye bu gerilemeyi tazmin etmek için yeni pazarlarda gelişme kaydetmeye çaba sarf ediyor. Burada, elbette, dikkat etmemiz gereken nokta Türkiye'nin AB ithalatı içindeki payında bir küçülmeden çok, AB'nin genel anlamda ithalatının daralması sonucunda bu gelişmenin ortaya çıkması. Yine de, Türkiye'nin AB pazarında pay kaybetmemesine rağmen, krizin Türkiye'nin AB ihraç pazarını daralttığı aşikar.

Türkiye açısından önemli bir başka etkileşim kanalı, kredi kanalı. Türk bankalarının sağladığı yurtdışı finansmanın dörtte üçünün AB kaynaklı olduğunu düşündüğümüzde, AB borç krizinin, AB bankacılık ve finans sistemi üzerinde yaratacağı sorunların, dış tasarruflara bağımlı büyüme performansımızı olumsuz etkileme tehlikesi karşımıza çıkıyor. Bulaşıcılık etkilerine karşı önemli tedbirlerle korunan Türk bankacılık sisteminin, yine de başta dış finansman olanakları olmak üzere, AB borç krizi ilişkili tehditler konusunda derinlikli analizler yapması bu anlamda faydalı gözüküyor.

Türkiye'nin son yıllarda doğrudan dış yatırımlar konusunda sağladığı gelişmeyi ve bu konuya atfettiği önemi değerlendirdiğimizde karşımıza çıkan bir başka etkileşim kanalı ise yatırım kanalı. Yine son yıllardaki veriler bize, Türkiye'ye gelen doğrudan yabancı yatırımların dörtte üç gibi çok önemli bir bölümünün AB kaynaklı olduğu göstermekte. Bu açıdan, AB'de yaşanan borç krizinin ve bununla ilişkili ekonomik krizin bu ülkelerin dış yatırım olanaklarını kısıtlaması ve bu yolla Türkiye'nin yabancı sermaye fırsatlarını daraltması bir başka risk unsuru olarak önümüzde durmakta.

Elbette, bu ekonomik kanallar dışında önemli politik ve sosyal etkileşim kanalları da mevcut. Bunların başında hem Türkiye hem de AB nezdinde algı kanalı geliyor. Biliyoruz ki, Lehman Krizi ile tepe noktasına ulaşan küresel finansal krizin Euro Bölgesi'ne yansımaları ülkemiz dahil dünya ülkelerinin geniş kesimlerinde, sezgisel olarak Avrupa'nın ekonomik olarak çöküşünü ilan etmenin kolaycılığını getirmiş bulunmakta. Söz konusu bu algının, ülkemiz tarafında AB perspektifini olumsuz etkileme riski giderek artmakta. Ancak, aynı zamanda, zor ekonomik koşullar altında AB nezdinde artan, içe kapanma, milliyetçilik ve korumacılık tehlikeleri, Türkiye'nin AB sürecini giderek daha da zorlaştıran bir hal almakta.

Tüm bu riskler, AB borç krizi ve konuya ilişkin gelişmeleri, Türkiye kamuoyunda derinlikli ve ayrıntılı tartışmayı ve değerlendirmeyi hak eden önemli bir çalışma alanı olarak önümüze koyuyor. TÜSİAD olarak, 2012 yılı Nobel barış ödülünün AB'ye verilmiş olmasının AB'nin bugünkü tıkanışına yol açan son dönem ufuksuzluğundan dolayı değil, yüzyıllar boyunca çıkar çatışmaları yüzünden savaşlarla harap olmuş bir kıtayı bir barış adası haline getiren ileri görüşlü perspektiften dolayı olduğuna inanıyoruz. Ayrıca, tüm yaşanan sorunlara ve krizlere

rağmen, AB ekonomik modelini, halen güçlü bir ekonomik yakınlaştırma ve dönüştürme mekanizması olarak görüyoruz.

Bu itibarla, AB konusunda, genel, ancak bilgiden çok kolaycı önyargılara dayalı fikirlerin önüne geçilmesi açısından, iş dünyası başta olmak üzere toplumumuzu bilgilendirmenin önemine burada bir kez daha dikkat çekmek istiyorum. Bugün, burada, bu sürece katkıları nedeniyle de, Koç Üniversitesi-TÜSİAD Ekonomik Araştırmalar Forumu'na ve değerli panelistlere bir kez daha teşekkürlerimi sunuyorum. Yine aynı anlayışla, konuşmacılarımızın farklı bakış açılarından analiz ve değerlendirmelerini paylaşmak üzere bugün bizlerle burada bulunan siz değerli konuklarımıza ve basın mensuplarına ayrıca teşekkür ediyorum.